

Certificeret af:

Filosoofi 31
50108 Tartu
Estonia
www.nepcon.net

Certificering forvaltet af:

NEPCon

Tel: +45 8618 0866
Fax: +45 8618 1012
Kontakt person: Morten Thorøe
E-mail: mt@nepcon.net

Accredited by EAK

Vs 1 September 2014

PEFC Skovdrift

Revision

Rapport for:

WEFRI A/S

Frijsenborg Skovdistrikt

i

Hammel, Danmark

Rapport færdiggjort:	9. december 2015
Audit datoer:	24. september 2015
Audit hold:	Morten Thorøe og Christian Rahbek
Type af certifikat:	Skovdrift
Certifikat kode:	NC-PEFC/FM-011820
Certifikat udstedt/udløber:	30. december 2014 29. december 2017
Organisation kontakt:	Distriktsleder Carsten Bjerre
Adresse:	Linen 62 8450 Hammel

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION.....	3
1. AUDIT KONKLUSIONER	4
2. AUDIT PROCESS	6
3. VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	11
4. AUDIT BAGGRUNG OG EVALUERING AF ÅBNE AFVIGELSER	15
Annex I: Evaluering af opfyldelse af PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3). (Fortrolig).....	Error! Bookmark not defined.
Annex II Tjekliste for anvendelse af logoer og varemærker .	Error! Bookmark not defined.
Annex III: Dokumenter og registreringer (fortrolig)	Error! Bookmark not defined.
Annex IV: Liste over besøgte lokaliteter (fortrolig).....	Error! Bookmark not defined.
Annex V: Liste over interessenter som er konsulteret (fortrolig)	Error! Bookmark not defined.

INTRODUKTION

Denne rapport præsenterer resultaterne af en uafhængig revision udført af et team af specialister, der repræsenterer NEPCon. Formålet med revisionen er at vurdere de økologiske, økonomiske og sociale resultater af WEFRI A/S, Frijsenborg Skovdistrikts (herefter benævnt Frijsenborg) skovforvaltning, som defineret efter de principper og kriterier, der er fastsat af Programme for Endorsment af Forest Certification (PEFC).

Denne rapport indeholder forskellige oplysninger, resultater og flere bilag. De første afsnit om skovforvaltningen vil blive offentliggjort, og kan anvendes af skovejer, NEPCon eller PEFC. Resten af bilagene er fortrolige, og kan kun revideres af autoriserede NEPCon og PEFC personale, der er bundet af en fortrolighedserklæring. En kopi af det offentligt resumé af denne rapport kan fås på NEPCon eller certifikatindehavers hjemmeside.

Konfliktløsning: Hvis NEPCons kunder bliver opmærksom på organisationer eller enkeltpersoner, der er bekymrede eller har kommentarer til NEPCon og vores serviceydelser, opfordres disse parter kraftigt til at kontakte det relevante NEPCon regionale kontor. Formelle klager skal sendes skriftligt.

Note: Data præsenteret i årsberetningerne skal være i metersystemet enheder

1. AUDIT KONKLUSIONER

1.1. Audit Anbefalinger

Baseret på organisationens efterlevelse af certificeringskravene kan følgende anbefales:

☒ **Certificeringskravene er opfyldt:**

No NCRs issued

☐ **Certificeringskravene er ikke opfyldt:**

Yderligere kommentarer, herunder spørgsmål der er identificeret som kontroversielle eller svære at vurdere og forklaring: Ingen særlige kommentarer

1.2. Afvigelsesrapporter (NCRs)

Bemærk: NCRs beskriver beviser på afvigelser konstateret under en audit. NCRs omfatter definerede tidsfrister for organisationen for at påvise overensstemmelse. Major NCRs udstedt under hovedevaluering/re-evaluering skal være lukkede, inden der udstedes et certifikat. Major NCRs udstedt i forbindelse med årlige audit skal være lukket inden tidslinjen eller resultere i suspension.

☒ Ingen afvigelser

1.3. Observationer

Bemærk: Observationer udstedes for de tidlige stadier af et problem, som ikke i sig selv udgør en afvigelse, men som auditor mener kan føre til en fremtidig afvigelse, hvis problemet ikke behandles af organisationen; observationer kan føre til direkte afvigelser hvis den ikke behandles.

☒ Ingen observationer

1.4. Kommentarer fra interessenter

Høringsprocessen for interessenter blev arrangeret for at give deltagerne mulighed for at fremsætte bemærkninger i henhold til generelle kategorier af interesse baseret på vurderingskriterierne.

NEPCon har offentligt annonceret på NEPCons danske hjemmeside, men har ikke modtaget henvendelse fra eller kontaktet eksterne interessenter direkte i forbindelse med denne evaluering

1.5. Foranstaltninger foretaget af organisation inden rapporten foreligger

Der er ikke efterspurgt supplerende dokumentation

2. AUDIT PROCESS

2.1. Standarder evaluering er gennemført imod

Standarder anvendt:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) PEFC ST 2001:2008 2 ed
---------------------	--

2.2. Audit Team og deltagende personer

Navn	Kvalifikationer	Rolle/fokus under evalueringen
Morten Thorøe	NEPCon Lead Auditor, Forstkandidat. Gennemført lead auditor uddannelse vedr. skovcertificering. Lead auditor erfaring fra bl.a. FSC og PEFC skovcertificering i Danmark og udlandet.	Lead auditor
Christian Anton Rahbek	Forstkandidat, Auditor. Gennemført lead auditor uddannelse vedr. skov- og sporbaheds-certificering. Auditor erfaring fra bl.a. FSC og PEFC skovcertificering i Danmark og udlandet.	Auditor

2.3. Audit overblik

Bemærk: Nedenstående tabel giver et overblik over audittens omfang og auditorer. Se bilag for standard tjekliste for flere oplysninger om interviews og audit resultater pr. sted.

Sted(er)	Dato(er)	Hovedaktiviteter	Auditor(er)
WEFRI, Frijsenborg	24/9-2015	Revisionsbesøg, kontor og skov	Morten Thorøe, Christian Rahbek
NEPCon kontor	Forud for og efter 24/9-2015	Dokumentgennemgang	Morten Thorøe
Total antal af arbejdsdage anvendt til evalueringen: 2,0 = antal deltagende auditors 1 X 2 antallet af dage anvendt til forberedelse, på stedet og opfølgning inklusiv konsultationer med interessenter.			

2.4. Beskrivelse af den fulde audit proces

Forud for og efter revisionsbesøget har distriktet fremsendt væsentlige dele af den dokumentation som er påkrævet i henhold til standarden. Materialet er i vid udstrækning gennemlæst af auditor forud, under og efter revisionsbesøget

Forud for revisionsbesøget er der udarbejdet revisionsprogram i dialog med skovejer. Revisionen er gennemført d. 27/9 kl. 8.30 - 15.30 i henhold til følgende program:

- Åbningsmøde, herunder introduktion til deltagere, revisionsprogram og orientering om evt. ændringer i organisation
- Gennemgang af åbne afvigelser samt dokumentation og registreringer, herunder: Aktuell organisation med særlig vægt på evt. ændringer siden sidste audit; Skovkort og bevoksningsliste; Relevante Registreringer; Evt. afvigelser konstateret internt siden seneste audit samt opfølgninger; Salgsstatistikker for træ solgt med PEFC betegnelse; Gennemgang af procedurer for salg; Uddannelse af personale og entreprenører siden sidste audit
- Planlægning af feltbesøg, bl.a. på baggrund af aktuelle eller planlagte aktiviteter i skovene
- Skovbesøg I henhold til plan (kl. 11.00 - 15.00),
- Afslutningsmøde

2.4.1. Ændringer i skovdistriktets skovforvaltning og afledte effekter på overensstemmelsen med standardens krav.

Ifølge det oplyste er der ingen ændringer i skovdistriktets skovforvaltning.

2.4.2. Liste over skovparter udvalgt til evaluering

Skovpart	Begrundelse for udvælgelse
Tinning Skov	Der foregik skovningsaktiviteter, der er udpeget træer til naturligt henfald, arealer er blevet renafdrejet.
Norringuhre Skov	Afdrift af gran, grøftning
Frijsenborg Skov	Frivillig fredning af biodiversitetsareal. "Dobbeltegen". Højryggede agre.

2.4.3. Liste over forvaltningsmæssige aspekter gennemgået af audit holdet

Type af sted	Antal steder	Type af sted	Antal steder
Vej konstruktion	1	Ulovlig bebyggelse	
Dræning	1	Broer over vandløb	
Værksted	1	Kemidepot	1
Planteskole		Vådområder	1
Planlagt skovning		Stejle områder/erosionsfare	
Igangværende skovning	1	Randzoner ved vandløb	1
Afsluttet skovning	1	Plantning	1
Jordbearbejdning	1	Såning	
Tilplantet areal	1	Ukrudtskontrol	1
Hugst med maskine	1	Naturlig opvækst	1
Manuel skovning		Truede arter	1
Udkørsel	1	Vildtforvaltning	1
Renaftdrift	1	Naturområde	1
Pleje af skovbryn	1	Nøglebiotop	1
Plukhugst		Specielt udpeget områder	1
Hugst af syge træer	1	Historisk område	1
Udhugning		Friluftsliv	1
Tynding	1	Buffer zoner	1
Beboelse for arbejdere		Lokal samfundet	1

2.4.4. Proces vedr. konsultation af interessenter

Formålet med at konsultere interessenter ifm. denne er følgende:

- 1) Det sikres at offentligheden er opmærksom på og informeret om evalueringsprocessen og processens mål;
- 2) Hjælpe audit holdet med at identificere potentielle forhold; og,
- 3) At give forskellige muligheder for offentligheden for at diskutere og handle på resultaterne af vurderingen.

Denne proces drejer sig ikke blot om oplysninger til interessenter, men hvor det er muligt, detaljeret og meningsfuld interaktion med interessenter. Processen med interaktion med interessenter stopper ikke, når feltbesøgene er forbi, eller for den sags skyld efter en beslutning om certificering træffes. NEPCon hilser til enhver tid kommentarer om certificerede operationer og disse kommentarer danner ofte grundlag for evalueringen.

Interessent type (Interesseorganisation, offentlig myndighed, lokalbefolkning, entreprenør etc.)	Antal interessenter orienteret (#)	Antal interessenter hørt direkte eller som har afgivet svar (#)
<i>NEPCon har offentligt annonceret på NEPCons danske hjemmeside, men har ikke modtaget henvendelse fra eller kontaktet eksterne interessenter direkte i forbindelse med denne evaluering</i>		

3. VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER

3.1. Kundespecifikke baggrundsuplysninger

Ejerforhold og beskrivelse af brugerrettigheder
Skovene på Frijsenborg & Wedellsborg dækker et areal på 6550 ha, hvoraf hovedparten (5300 ha) er rene produktionsarealer. Resten er delt imellem forskellige typer af natur (eng, mose, overdrev m.v.) og arealer til infrastruktur. I skovene er bøg den mest dominerende løvtræart, men der er i de senere år og især efter stormfald plantet større arealer til med eg. Inden for nåletræerne er de dominerende arter rødgran og sitkagran, men der findes også store arealer med andre nåletræsarter, herunder nobilis og nordmannsgran, som kendetegner pyntegrøntsarterne. Klippegrøntet udgør årligt en produktion på ca. 550 tons inkl. selvklip, hvorimod juletræsarealerne pt. er bortforpagtet. Skovbruget beskæftiger i øjeblikket 9 mand – og bruger derudover entreprenører til specielle opgaver samt i spidsbelastningsperioder.
Juridisk lovgivningsmæssige kontekst
Distriktet er underlagt national dansk lovgivning som forvaltes af henholdsvis den lokale kommune og af forskellige styrelser under forskellige ministerier.
Miljømæssige kontekst
I skovdriften lægges der betydelig vægt på bevarelsen af landskabelige værdier og levesteder for vilde dyr og planter.
Socioøkonomiske kontekst
Fra skovene sælges tømmer, flis, brænde, frø fra kårede bevoksninger, klippegrønt og juletræer.

3.2. Kontaktoplysninger

3.2.1. Hovedkontakten ift. at koordinere med NEPCon

Navn, stilling:	Distriktsleder Carsten Bjerre
Adresse:	Linen 62, 84620 Hammel
Tel/Fax/E-mail:	Tlf.: 4026 1105 E-Mail: cb@frijsenborg.dk

3.2.2. Faktura adresse

☒ Samme som i afsnit 3.2.1

3.2.3. Kontaktperson vedr. certificering

Bemærk: ved certificering vil nedenstående oplysninger blive offentliggjort.

☒ Samme som i afsnit 3.2.1

	Tekst	Er oplysningerne blevet ændret? (N/A for hoved evaluering)
Navn, stilling:		ja ☐ nej ☒
Adresse:		ja ☐ nej ☒
Tel/Fax/E-mail:		ja ☐ nej ☒
Hjemmeside:		ja ☐ nej ☒

3.3. Certifikatets omfang

3.3.1. Generel oversigt over organisationen

Frijsenborg er et privatejet gods som er den del af WEFRI A/S, som er Danmarks største private jordbesidder. Distriktet omfatter 4630 ha skov.

3.3.2. Oplysninger¹

Information om skovforvaltningsorganisationen:			
Juridiske navn:	WEFRI A/S, Frijsenborg Skovdistrikt.		
Jurisdiktion:	Danmark		
Kontaktperson (offentlig):	Se ovenfor		
Adresse:	Se ovenfor		
Tel/FAX/e-mail:	Se ovenfor		
Hjemmeside:	Se ovenfor		
Rapporteringsperiode:	Seneste audit gennemført 13/11 2014	Datoer:	November 2014 - September 2015

A. Certifikatets afgrænsning			
Certifikat type: single FMU		SLIMF Certifikat not applicable	
Gruppe eller flere FMU	Antal af gruppemedlemmer (hvis relevant):		
	Total antal af skovparter (FMU): (hvis relevant, anfør disse nedenfor):		
	FMU omfattet af certifikatet, opdelt efter størrelse:		
		Antal FMUs	Totalt skovbevokset areal af FMU's (ha)
	< 100 ha		
	100 – 1000 ha		
	1000 – 10 000 ha	1	4630 ha
	> 10 000 ha		

¹ Data der præsenteres i denne rapport skal være i det metriske system

Nye FMUs tilføjet siden sidste evaluering? Ja ☐ Nej ☐

Gruppecertifikat: Liste over FMUs, der er omfattet af certifikatet i **Annex VII-a**:

Enkelt/Multi-FMU Certifikat: Liste over hver enkelt FMU omfattet af certifikatet:

FMU Navn/Beskrivelse	Areal	Skovtype	Beliggenhed Længdegrad/Breddegrad
Frijsenborg Skovdistrikt	4630	Semi-natural	Hammel

☐	Hovedprodukter	Arter
☒	Råtræ	Bøg, Eg, Ahorn, Ask, Birk, Rødgan, Sitkagran, Douglasgran, Lærk
☐	Ikke træbaserede produkter (NTFP)	På ejendommen produceres juletræ- og pyntegrønt, men disse produkter kan, jf. standarden, ikke sælges som PEFC certificerede, og anses derfor ikke for at være certificere produkter
☐	Andre produkter	

4. AUDIT BAGGRUNG OG EVALUERING AF ÅBNE AFVIGELSER

4.1. Audit baggrund

Audit periode (dato interval som dækkes):	Nov. 14 - Sep. 15
Har der været ændringer i forvaltningssystemerne siden sidste evaluering:	Ja ☐ Nej ☒
Hvis ja, forklar kort om ændringerne:	
Har der over for organisationen været klager, tvister eller beskyldninger om afvigelser fra standarden inden for audit perioden:	Ja ☐ Nej ☒
Hvis ja, referer til standard og kriterier hvor tilsvarende resultater findes i rapporten:	

4.2. Evaluering af åbne afvigelser (NCRs)

Bemærk: Sektionen nedenfor beskriver certifikatholderens aktiviteter i forhold til at adressere alle gældende afvigelser (NCR) der er udstedt siden sidste evaluering. Imødekommes en NCR ikke vil dette resultere i at afvigelsen opgraderes fra mindre til væsentlig; De specifikke opfølgende handlinger skal udføres af certifikatholder ellers vil certifikatet blive suspenderet.

Status kategori	Forklaring
LUKKET	Virksomheden har succesfuldt imødekommet NCR
ÅBEN	Virksomheden har ikke eller har kun delvist imødekommet NCR.

☐ Kryds af hvis N/A (der er ingen åbne NCR at evaluere)

NCR: 01/14	Klassifikation: Mindre afvigelse
Standard & Krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) Kriterie: 2.4
Rapport Sektion:	Annex I
Beskrivelse af afvigelse og relaterede dokumentation:	
Distriktet har på revisionstidspunktet ikke udpeget 7,5 % af det certificerede areal til biodiversitetsarealer. Dette blev bekræftet af distriktslederen og ved en gennemgang af	

driftsplanen. Man har afventet den nye PEFC standard. Det planlægges i løbet af 2015 at udpege et tilstrækkeligt biodiversitetsareal jvf. PEFC standardens krav.

Korrigerende handling:	Virksomheden skal implementere korrigerende handlinger for at udvise overensstemmelse med kravet/kravene anført herover. NB: Effektive korrigerende handlinger fokuserer både på håndtering af den specifikke forekomst beskrevet herover og årsagen til afvigelsen for at forhindre at afvigelsen gentager sig.
Tidsfrist for opfyldelse:	Før den næste årlige evaluering
Beviser for opfyldelse:	Distriktet fremlagde en liste (bilag 1) over udpegende arealer med et samlet areal på 372,7 ha, hvilket svarer til ca. 8 % af det certificerede areal. I skoven blev der fremvist eksempler på biodiversitetsarealer.
Resultat af bedømmelse af beviser:	På baggrund af dokumenter, interviews og gennengang af forskellige arealer vurderes det, at afvigelsen er adresseret og der er overensstemmelse med standardens krav.
NCR Status:	LUKKET

NCR: 02/14	Klassifikation: Mindre afvigelse
Standard & Krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) Kriterie: 1.11
Rapport Sektion:	Annex I
Beskrivelse af afvigelse og relaterede dokumentation:	
Distriktet har på revisionstidspunktet ikke gennemført en kortlægning af arealer med hjemmehørende arter, som ikke må konverteres til ikke hjemmehørende arter. Dette er et krav såfremt, der konverteres arealer med hjemmehørende arter til ikke hjemmehørende arter.	
Korrigerende handling:	Virksomheden skal implementere korrigerende handlinger for at udvise overensstemmelse med kravet/kravene anført herover. NB: Effektive korrigerende handlinger fokuserer både på håndtering af den specifikke forekomst beskrevet herover og årsagen til afvigelsen for at forhindre at afvigelsen gentager sig.
Tidsfrist for opfyldelse:	Før den næste årlige evaluering
Beviser for opfyldelse:	Distriktet fremlagde en oversigt (bilag 2) over arealer med hjemmehørende arter, som ikke måtte

	konverteres til ikke hjemmehørende arter. Det drejede sig om i alt 29,01 ha. Personalet udviste god forståelse for standardens krav og for baggrunden for dette krav.
Resultat af bedømmelse af beviser:	På baggrund af dokumenter, interviews og gennegang af forskellige arealer vurderes det, at afvigelsen er adresseret og der er overensstemmelse med standardens krav.
NCR Status:	LUKKET

NCR: 03/14	Klassifikation: Mindre afvigelse
Standard & Krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) Kriterie: 4.2
Rapport Sektion:	Annex I
Beskrivelse af afvigelse og relaterede dokumentation:	
Distriktet har på revisionstidspunktet ikke udpeget 7,5 % af det certificerede areal til biodiversitetsarealer (se NCR 01/14) idet man har afventet den nye PEFC standard. Det planlægges i løbet af 2015 at udpege et tilstrækkeligt biodiversitetsareal jvf. PEFC standardens krav. Der foreligger plejeplaner for en del af de arealer som Frijsenborg forventer at udpege som biodiversitetsarealer, men som følge af den manglende endelige udpegning er der endnu ikke udarbejdet plejeplaner for samtlige biodiversitetsarealer	
Korrigerende handling:	Virksomheden skal implementere korrigerende handlinger for at udvise overensstemmelse med kravet/kravene anført herover. NB: Effektive korrigerende handlinger fokuserer både på håndtering af den specifikke forekomst beskrevet herover og årsagen til afvigelsen for at forhindre at afvigelsen gentager sig.
Tidsfrist for opfyldelse:	Før den næste årlige evaluering
Beviser for opfyldelse:	Distriktet fremlagde en liste (bilag 1) over udpegende arealer med et samlet areal på 372,7 ha, hvilket svarer til ca. 8 % af det certificerede areal. På oversigten var der anført plejetilag for hvert enkelt areal. I skoven blev der fremvist eksempler på biodiversitetsarealer og diskuteret plejen af disse arealer.
Resultat af bedømmelse af beviser:	På baggrund af dokumenter, interviews og gennegang af forskellige arealer vurderes det, at afvigelsen er adresseret og der er overensstemmelse med standardens krav.
NCR Status:	LUKKET

